

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Dansk, læsning og rettskrivning FP9

Folkeskolens prøver

Læsning OPGAVER

Torsdag den 1. december 2022
kl. 14.00-14.30

Guide til affaldssortering

Tekst 1

Besvar spørgsmålene nedenfor ved at orientere dig i folderen *Guide til affaldssortering*.

Sæt kryds ud for de rigtige svar.

Der er kun ét rigtigt svar til hver opgave.

1.1 Storskrald er ikke

- byggeaffald
- gulvtæpper
- madrasser
- tagplader

1.2 Den nærmeste genbrugsstation ligger i

- Haraldsgade
- Ragnagade
- Teglværksgade
- Vermundsgade

1.3 Bestyrelsen kan træffes en gang om måneden:

- Den første fredag kl. 13-18
- Den første mandag kl. 18-19
- Den sidste onsdag kl. 13-18
- Den sidste søndag kl. 10-16

1.4 På nærgenbrugsstationen i Vermundsgade afleveres

- elektronik
- farligt affald
- plast
- storskrald

1.5 Pizzabakker skal i

- bio
- dagrenovation
- pap
- plast

1.6 Restaffald genanvendes

- i nye produkter
- som biogas og gødning
- som elektricitet og varme
- ved omsmelting

1.7 Køkkengrej og foliobakker skal i

- metal
- pap
- plast
- restaffald

1.8 Når papir smides ud,

- må der gerne sidde clips på
- må der ikke være tape på
- skal clips være fjernet
- skal rudekuverter sorteres fra

1.9 I skraldeskure til restaffald afleveres

- dåser og værktøj
- juicekartoner og støvsugerposer
- knogler og æggeskaller
- vinflasker og glasvaser

1.10 Formålet med Guide til affaldssortering er

- at få alle til at sortere affald rigtigt
- at gøre skraldemændenes arbejde for dem
- at lave nye produkter
- at spare penge

De tre ønsker, der blev opfyldt

Tekst 2

Læs *De tre ønsker, der blev opfyldt*, og besvar opgaverne ud fra eventyrets indhold.

Sæt kryds ud for de rigtige svar.

Der er kun ét rigtigt svar til hver opgave.

2.1 Hvad foreslår forfatteren, at du gør for at blive klogere på, hvad Helvede er?

- Du lytter til dig selv og din egen historie
- Du lytter til fortællingen om de tre brødre
- Du spørger en filosof
- Du spørger en præst

2.2 De tre brødre er overbeviste om, at de vil finde

- Helvede
- stjerneskud
- sølv
- tunneller

2.3 De tre brødre bliver lokket længere og længere ned i minen af

- Djævelen
- en stemme
- lysglimt
- sult og tørst

2.4 De tre brødre har altid drømt om at

- blive gamle
- blive rige
- møde farer
- snyde Djævelen

2.5 Hvad frygter de tre brødre, hvis de indgår en aftale med den kuttekledte?

- At arbejdet bliver for hårdt
- At de ikke bliver rige
- At de vil dø
- At opgaven er umulig

2.6 Brødrene tror, at man kan snyde Djævelen, hvis man er

- hurtig
- klog
- lille
- rig

2.7 Da spandene er fyldt, ønsker den tredje bror, at de

- aldrig skal arbejde mere
- bliver de klogeste
- bliver rigere end alle andre
- kommer op og ser dagens lys

2.8 Hvor længe har brødrene været i minen?

- En måned
- Et døgn
- Et halvt liv
- Et helt liv

2.9 I slutningen af eventyret kan brødrene bedst beskrives som

- fattige og lykkelige
- friske og modige
- gamle og rige
- unge og selvtildfredse

2.10 Eventyret drejer sig om, at

- alle kan blive rige
- man ofte bliver narret
- rigdom ikke er et mål i sig selv
- søskende skal passe på hinanden

De blev regnet som uddøde, men de lever fortsat i os

Tekst 3

Læs artiklen *De blev regnet som uddøde, men de lever fortsat i os*, og besvar opgaverne ud fra artiklens indhold.

Sæt kryds ud for de rigtige svar.

Der er kun ét rigtigt svar til hver opgave.

3.1 Rebecca Wragg Sykes mener, at neandertalerne i Europa

- flygtede væk, da homo sapiens kom til Europa
- kæmpede med homo sapiens, da de kom til Europa
- levede flere tusinde år samtidig med homo sapiens
- uddøde, da homo sapiens kom

3.2 Rebecca Wragg Sykes er inspireret af

- Jada Muul
- Jaq Arno
- Jean Auel
- Jenny Adolf

3.3 Aarhus Universitets arkæologiske afdeling ligger

- i Århus
- nord for Moesgaard
- syd for Århus
- vest for Moesgaard

3.4 Overnatningen på Moesgaard var

- dejlig
- farlig
- luksuriøs
- uhyggelig

3.5 Det første neandertalkranium blev fundet i

- en kulmine
- Feldkleiner
- Tyskland
- 1850

3.6 Tidligere tiders udgravnninger betød, at

- der ikke er mere at grave efter i dag
- man først havde resultater efter 20 år
- man opdagede, at neandertalerne alligevel ikke var så primitive
- meget materiale gik tabt

3.7 Hvis vi mødte neandertalerne i dag, ville vi

- blive bange for dem
- genkende ord i deres sprog
- se dem som mennesker
- undre os over deres hårvækst

3.8 Rebecca Wragg Sykes mener, at neandertalerne kunne kommunikere med hinanden, fordi

- de kunne samarbejde om at skaffe mad
- de ligner os mennesker i dag
- de spredte sig over et stort område
- man har fundet skrifttegn

3.9 Avisartiklens indhold bygger mest på

- en forfatters erindringer
- en nyere rapport
- en ældre udgravnning
- et interview

3.10 Hvad er grundlaget for Rebecca Wragg Sykes' nye bog?

- Det er erindring og opdagelse
- Det er rygter og sladder
- Det er sund fornuft og følelser
- Det er videnskab og fantasi

Rampen

Tekst 4

Læs novellen *Rampen*, og besvar opgaverne ud fra novellens indhold.

Sæt kryds ud for de rigtige svar.

Der er kun ét rigtigt svar til hver opgave.

4.1 Hvordan har hovedpersonen det med Nelson i begyndelsen af novellen?

- Han bryder sig ikke rigtig om ham
- Han har ondt af ham
- Han ser lidt op til ham
- Han synes, han er en taber

4.2 Hovedpersonen og hans venner er ligeglade med,

- at de ikke har nogen rampe
- at de kan køre på skateboard
- hvad andre mener om dem
- hvad Eva mener om dem

4.3 Hvad mangler Christian ifølge hovedpersonen?

- Fart og styrke
- Mod og energi
- Smidighed og balance
- Vilje og tålmodighed

4.4 Hvor ligger skateboardbanen?

- I en skolegård
- I et beboelseskvarter
- Inde midt på torvet
- Ude i et industrikvarter

4.5 Hvem bliver hovedpersonen og hans venner truet af?

- Christians storebror
- En stor mand
- Eva
- Nelson

4.6 Eva er hovedpersonens

- ekskærreste
- kæreste
- mor
- søster

4.7 Hvorfor bliver Christian tilbage, da den store mand er kommet?

- Han er alligevel ikke hurtig nok på skateboard til at nå væk
- Han er helt lamslået af skræk og kan ikke bevæge sig
- Han sidder fast i noget på rampen med armen
- Han vil vise, at han ikke er bange for noget

4.8 Hvorfor sammenligner hovedpersonen Nelsons handlinger med reklamer?

- Han er falsk, og i virkeligheden kan man ikke stole på ham
- Han overvejer at få Nelson til at medvirke i en reklame for rampen
- Hans tricks er så perfekte, at man bare MÅ forsøge at prøve selv
- Han synes, Nelson er så god, at nogen burde sponsorere ham

4.9 Hvad er det som om Christians storebror har gennemskuet?

- Hovedpersonen er farlig at lege med
- Hovedpersonen har sjtålet et skateboard
- Hovedpersonen i virkeligheden er bange for Christian
- Hovedpersonen i virkeligheden ikke er så hård

4.10 Hvad drejer novellen sig om?

- At lære nye tricks på skateboards
- At man skal lytte til de voksne
- At man skal slå igen
- At man skal turde sige fra

15-årige Ada savner ligestilling i folkeskolen: Er træt af sexistiske jokes og manglende hygiejneposer

Tekst 5

Læs artiklen *15-årige Ada savner ligestilling i folkeskolen: Er træt af sexistiske jokes og manglende hygiejneposer*.

Klik på det ord eller udtryk i parenteserne, som passer bedst i sammenhængen.
Se hvordan i eksemplet.

Sexistiske jokes i frikvartererne. Holdninger som, at en kvinde (formentlig, ikke, sagtens, åbenbart) kan blive forsvarsminister. Og manglende hygiejneposer til bind og tamponer på skoletoiletten. Ada Nissen Thyrsted er skoleelev i Danmark – og feminist. Læs her, (eller, hvis, hvordan, selvom) hun oplever ligestillingsproblemer i skolehøjde.

Af Ada Nissen Thyrsted

Vi er i år 2022, men der bliver stadig sat spørgsmålstege ved, om kvinder kan det samme som mænd. I min klasse blev der sagt, at en (arbejdsløs, kvinde, mand, soldat) ikke kunne være forsvarsminister.

Det var sagt for bevidst at være provokerende, men efterfølgende startede det en debat i klassen, hvor det for alvor blev diskuteret, om det var muligt. Der blev bl.a. talt om, at en kvinde ikke kunne være forsvarsminister, hvis hun ikke havde været i militæret og derfor ikke havde erfaring. Gad vide, om alle mandlige forsvarsministre har været i militæret. Men Morten Bødskov har været i militæret? Det er et dårligt argument, og jeg (genvinder, husker, mister, nærer) næsten håbet for ligestillingskampen.

Hvad er ligestilling egentlig? Og hvordan opnår vi ligestilling? Vi skal selvfølgelig have (begrænset, etnisk, militær, økonomisk) ligestilling mellem kønnene, fx i form af ligeløn, og der skal flere kvinder i bestyrelser og magtfulde positioner. Social ligestilling er mere kompliceret, fordi den form for ligestilling handler om, hvordan vi behandler og tænker om hinanden. Især måden, vi tænker om hinanden på, er en (chance, leflen, sensation, udfordring).

Bliver puttet i en boks

Jeg har selv oplevet, at man ubevist har større respekt for mænd end kvinder. Jeg træner mindre børn, og det gjorde jeg sammen med en (dreng, klasse, lærer, pige) på cirka samme alder som mig.

Børnene havde langt mere respekt for ham end for mig. De turde ikke tale med ham. De turde godt tale med mig og holde mig i hånden. De ville hellere trøstes af mig, og jeg blev hurtigt en omsorgsperson. Børnenes adfærd er allerede kønsstereotyp. De puttede altså ting og hinanden ind i stereotype bokse. De stereotype kønsroller er indlejret dybt allerede fra (barnsben, dengang, morgenstunden, puberteten).

Når jeg siger, at jeg er feminist, bliver jeg også hurtigt puttet i en boks. Man bliver ofte set som den skingre, irriterende feminist. Men jeg er feminist, og det har jeg lov til at være, når jeg argumenterer for ligestilling.

I ophedede diskussioner er jeg kommet til at sige provokerende ting, som ikke har styrket min sag. Det har jeg lært af, for jeg gider ikke at høre på det for evigt. Jeg oplever, at nogle drenge kan slippe afsted med sexistiske jokes uden at skulle høre for det overhovedet. Til tider støtter de ligefrem hinanden. Men

hvorfor skal jeg (gentage, glemme, høre for, roses for) mine provokerende udtalelser, når de ikke skal?

Kamp for håb - og hygiejneposer

Jeg mister også håb, når vi ikke har det nødvendige inventar på toaletterne. På skolen overtog vi det gamle drengetoilet på grund af corona. Der var ikke nogen hygiejnepose. Det var vist bare en forglemmelse. Vi spurgte, om vi kunne få en, og vi fik at vide, at den snart ville blive sat op. Det gjorde den ikke. Da jeg senere mindede dem om det, fik jeg at vide, at det bare var ærgerligt, og at jeg ikke kunne forvente, at der altid var hygiejneposer på alle toaletter. (Eftersom, Hvorfor, Men, Og) jeg burde kunne forvente, at der altid er hygiejneposer på toaletter. Det her er et konkret eksempel på manglende social ligestilling. På min skole endte det dog med, at de blev sat op. Hygiejneposer er nemlig lige så vigtige som skraldespande og toiletpapir.

Når jeg har hørt på nok sexistiske jokes, fået at vide, at jeg ikke kan blive forsvarsminister, og der har manglet hygiejneposer på skoletoiletet, bliver jeg træt.

Jeg er træt af, at folk ikke gider at tage mig alvorligt, jeg er træt af de indlejrede stereotype kønsroller. Og det her er små ting i hverdagen, men tilsammen udgør alle de små ting et stort ligestillingsproblem.

Måske når vi frem til økonomisk ligestilling med tiden. Men eksemplerne fra min hverdag viser, at der er lang vej til (juridisk, minoritetsgruppers, social, sundhedsmæssig) ligestilling. Det skal dog ikke forhindre mig i at blive ved med at prøve.

www.alt.dk

